

YAYIN KURULU

Dr. Mustafa HAMBOLAT

Hatay İl Sağlık Müdürü

Dr. Mehmet ÖZDOĞAN

Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanı

Dr. Ebru AKÇORA

Halk Sağlığı Hizmetleri Başkan Yardımcısı

Dr. Gülnur BARUTCU

Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar Birim Sorumlusu

Çocuk Gelişimci Aysel Kuşcu

Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar Birimi

Katkılarından Dolayı Kurum ve Kuruluşlarımıza Teşekkür Ederiz.

**Davranışsal Bağımlılıklar ile Mücadele İl Eylem Planı Tüm Kurum ve Kuruluşlarımızın
Ortak Sorumluluk Bilinciyle Yürütülmektedir.**

SUNUŞ

Davranışsal bağımlılık; fiziksel bir maddeye dayandırılmayan; sanal bağımlılık, sosyal medya bağımlılığı ve kumar bağımlılığı gibi bağımlılıkları kapsamakta ve başta gençlerimiz olmak üzere tüm toplumu tehdit eden bir halk sağlığı sorunu haline gelmektedir.

Teknoloji ve internetin hızla gelişmesi, kullanımının kontrol edilememesi sebebiyle kumar oyunlarına erişim de kolaylaşmakta ve bu yönde bağımlılık gelişmesine neden olabilmektedir. Sonuçta davranışsal bağımlılıklar özellikle psikolojik ve sosyal problemlere yol açmakla birlikte fiziksel hastalıkların ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Bakanlığımızca 2017 yılında Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu Kararı ile ‘‘Davranışsal Bağımlılıklarla Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı’na’’ teknoloji bağımlılığının (internet, oyun bağımlılığı) yanı sıra kumar bağımlılığını önleme başlıkları da eklenmiştir. İlimizde Davranışsal bağımlılıkların getirmiş olduğu sorunların önüne geçmek ve bu sorunlarla daha güçlü mücadele edebilmek amacı ile kurumlar arası işbirliği ile yapılan çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Başta çocuk ve gençler olmak üzere tüm toplumu teknolojinin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımına teşvik etmek, bu konuda bilgilendirmek, aşırı ve zararlı teknoloji kullanımını önlemek, aşırı ve zararlı düzeyde kullananları tespit ederek, gerekli tıbbi müdahale ve yardıma yönlendirilmelerini sağlamak hedeflerimiz arasındadır.

Bu kapsamda ilimizde ‘‘Davranışsal Bağımlılıklar İle Mücadelede İl Eylem Planı’nın’’ istenilen hedeflere ulaşmada rehber olacağı temennisi ile bu mücadelede samimiyetle gayret gösteren tüm kurumlara teşekkür eder, ilimiz için hayırlı olmasını dilerim.

Dr. Mustafa HAMBOLAT

Hatay İl Sağlık Müdürü

1. Teknoloji ve İnternetin Güvenli, Bilinçli ve Etkin Kullanımının Sağlanması Aşırı ve Zararlı Kullanımının Önlenmesi

Amaç: Bilişim teknolojileri ve internetin bilinçli kullanımını sağlamak, bilişim teknolojilerinin aşırı ve zararlı kullanımını önlemeye yönelik çalışmalar yürütmek, bilişim teknolojileri ve internet kullanıcılarına güvenli hizmet sunumunun sağlanmasına yönelik çalışmalar yürütmek

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
1.	Bilişim teknolojileri, internetin ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı konusunda il genelinde farkındalık faaliyetlerinin yürütülmesi	1.1. Toplumun geneline yönelik bilişim teknolojilerinin, internetin ve sosyal medyanın bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı konusunda farkındalık amaçlı eğitim, program, seminer, yürüyüş, stant kurulması gibi etkinliklerin düzenlenmesi	- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü - İl Milli Eğitim Müdürlüğü - İl Sağlık Müdürlüğü - Hatay Büyükşehir Belediyesi - İl Emniyet Müdürlüğü - Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü - İl Müftülüğü - Yeşilay Cemiyeti - Mustafa Kemal Üniversitesi - Yerel basın	Eğitim alan kişi sayısı	• AÇSHM tarafından 100 kişi	• AÇSHM tarafından ilave 150 kişi	• AÇSHM tarafından ilave 200 kişi
					• İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından 1.000 Kişi	• İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından ilave 1.500 Kişi	• İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından ilave 2.000 Kişi
					• İl Sağlık Müdürlüğü tarafından 100 kişi	İl Sağlık Müdürlüğü tarafından ilave 200 kişi	İl Sağlık Müdürlüğü tarafından ilave 300 kişi

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ile elektronik imza ile onaylanmıştır. Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ile elektronik imza ile onaylanmıştır.

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
1.	Bilişim teknolojileri, internetin ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı konusunda il genelinde farkındalık faaliyetlerinin yürütülmesi	1.2. Öğrencilerin toplu halde bulundukları yerlerde (okullar, yurtlar, gençlik merkezleri, gençlik kampları)teknolojinin bilinçli, etkin, amacına uygun kullanımını içeren bilgilendirme, bilinçlendirme faaliyetleri (yarışma, etkinlik, tiyatro yapılması, afiş, broşür dağıtılması vb.) planlanması, gençlere yönelik farkındalık faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	- Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü - İl Mili Eğitim Müdürlüğü - Yeşilay Cemiyeti - Hatay Büyükşehir Belediyesi - Mustafa Kemal Üniversitesi	Yapılan bilinçlendirme faaliyetleri ile ulaşılan kişi sayısı	500 katılımcı	500 katılımcı	1.000 katılımcı

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
1.	Bilişim teknolojileri, internetin ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı konusunda il genelinde farkındalık faaliyetlerinin yürütülmesi	1.2.1. Pansiyonlu okullarda kalan öğrenciler arasında 'Pansiyonlar Okuyor 'adlı kitap okuma yarışması 'Yurdumun Değerleri' adlı aylık sosyal ve kültürel etkinliklerin yapılması 'Yurdumun Değerleri' adlı etkinliğin bir ayında teknoloji bağımlılığı konusunun işlenmesi	İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Yapılan bilinçlendirme faaliyetleri ile ulaşılan kişi sayısı			

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
1.	Bilişim teknolojileri, internetin ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı konusunda il genelinde farkındalık faaliyetlerinin yürütülmesi	1.4. 0-6 yaş çocukların bilişim teknolojileriyle uygun tanıştırılması için ebeveynlerine, kreş ve bakımevi çalışanlarına ve bakıcılarına farkındalık eğitimlerinin yapılması	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	Ulaşılan kişi sayısı	100 kişi	İlave 100 kişi	İlave 100 kişi
		1.5. 0-6 yaş grubu çocukların bilişim teknolojileriyle uygun tanıştırılması için öğretmenlerine farkındalık eğitimlerinin yapılması	İl Sağlık Müdürlüğü İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Eğitim alan kişi sayısı	50 kişi	İlave 50 kişi	İlave 25 kişi

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
2.	Bilişim teknolojilerinin, internetin ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı konusunda eğitim programlarının geliştirilmesi ve uygulanması	2.1. İlimizde Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) formatörlerine bilişim teknolojilerinin, internetin ve sosyal medyanın bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı ile ilgili eğitim verilmesi	- Yeşilay Cemiyeti - İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Eğitim alan formatör sayısı			
		2.2. Formatörler tarafından her yaş düzeyine göre bilişim teknolojilerinin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı ile ilgili uygulayıcı eğitimleri verilmesi	- İl Milli Eğitim Müdürlüğü - Yeşilay Cemiyeti	TBM uygulayıcı sayısı			

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ile 2020/4628 sayılı Kanunla değiştirilerek 22.4.2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ile 2020/4628 sayılı Kanunla değiştirilerek 22.4.2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ile 2020/4628 sayılı Kanunla değiştirilerek 22.4.2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
3.	Çocukların ve gençlerin bilişim teknolojilerini faydalı kullanımlarının teşvik edilmesi	3.1. Uygulanan tüm eğitimlerin etkinliğinin ölçülmesi	BMK Üyesi kurumlar	Etki değerlendirme yapılma durumu	Tüm eğitimlerin etkinliğinin yıl sonu değerlendirilmesi, yıllık raporlanması	Tüm eğitimlerin etkinliğinin yıl sonu değerlendirilmesi, yıllık raporlanması	Tüm eğitimlerin etkinliğinin yıl sonu değerlendirilmesi, yıllık raporlanması
		3.2. Çocukların ve gençlerin aidiyet duygusunu geliştirmek, boş zamanlarını kaliteli etkin bir şekilde planlamalarını sağlamak için spor ve sanatsal faaliyetlerde sosyoekonomik kısıtlılığı bulunan çocuklara imkan sağlanması, çocukların psikososyal gelişim becerilerini daha sağlıklı kazanabilecekleri fiziksel sanatsal aktiviteleri desteklenmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmesi	Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü - İl Emniyet Müdürlüğü - İl Jandarma Komutanlığı - Hatay Büyükşehir Belediyesi - İlçe Belediyeleri - Yeşilay Cemiyeti	Yapılan etkinliklerde katılımcı sayısı	50 kişi	100 kişi	100 kişi

2.Kumar Bağımlılığını Önleme Çalışmalarının Yürütülmesi

Amaç: Kumar Bağımlılığının etkileri üzerine bilinçlendirme çalışmalarının yapılması ve kumar bağımlılığının yönelik tutum geliştirilmesi, kumar oynama bozukluğu konusunda bilimsel kapasitenin artırılması.

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
1.	Kumar bağımlılığını önleme konusunda farkındalık faaliyetleri ve eğitimlerin yapılması	1.1.Tüm topluma yönelik kumar bağımlılığının önlenmesi konusunda farkındalık (eğitim, program, seminer, yürüyüş, stant kurulması vb.) etkinliklerin düzenlenmesi	• Yeşilay Cemiyeti • İl Sağlık Müdürlüğü • Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü • İl Milli Eğitim Müdürlüğü • İl Emniyet Müdürlüğü • İl Jandarma Komutanlığı • İl Müftülüğü	• Ulaşılan kişi sayısı	• 100 kişi	• İlave 100 kişi	• İlave 100 kişi

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
1.	Kumar bağımlılığını önleme konusunda farkındalık faaliyetleri ve eğitimlerin yapılması	1.2. Gençlere yönelik kumar bağımlılığının önlenmesi konusunda farkındalık amaçlı eğitim, program, seminer vb. etkinliklerin düzenlenmesi	Yeşilay Cemiyeti - İl Sağlık Müdürlüğü - Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü - İl Milli Eğitim Müdürlüğü - İl Müftülüğü - Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü	Ulaşılan kişi sayısı	100 kişi	İlave 150 kişi	İlave 150 kişi
		1.3. Kumar bağımlılığını önleme konusunda materyallerin (afiş, broşür, sunum vb.) hazırlanması.	Yeşilay Cemiyeti	Hazırlanan materyal sayısı ve çeşidi (afiş, broşür, kamu spotu, video, animasyon, kısa film, çizgi film ve video)			

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
1.	Kumar bağımlılığını önleme konusunda farkındalık faaliyetleri ve eğitimlerin yapılması	1.4. Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) formatörlerine kumar bağımlılığı önleme konusunda eğitim verilmesi	- Yeşilay Cemiyeti - İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Formatör sayısı			
		1.5. Formatörler tarafından kumar bağımlılığı önleme konusunda rehber öğretmenlere uygulayıcı eğitimlerinin verilmesi	- Yeşilay Cemiyeti - İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Eğitim verilen rehber öğretmen sayısı			
		1.6. Kumar bağımlılığını önleme konusunda öğrencilere yönelik eğitimlerin verilmesi	- İl Milli Eğitim Müdürlüğü - Yeşilay Cemiyeti	Eğitim alan öğrenci sayısı			

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
1.	Kumar bağımlılığını önleme konusunda farkındalık faaliyetleri ve eğitimlerin yapılması	1.7. Kumar bağımlılığını önleme konusunda yetişkinlere yönelik eğitimlerin uygulanması	- İl Milli Eğitim Müdürlüğü - Yeşilay Cemiyeti	Eğitim alan kişi sayısı			
		1.8. Kumar bağımlılığını önleme konusunda öğretmenlere eğitim modülünün uygulanması	- İl Milli Eğitim Müdürlüğü - Yeşilay Cemiyeti	Eğitim alan öğretmen sayısı			
		1.9. Üniversite öğrencilerine yönelik kumar bağımlılığı konusunda koruyucu/önleyici farkındalık çalışmalarının yapılması	- Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü - Yeşilay Cemiyeti - İl Sağlık Müdürlüğü - Mustafa Kemal Üniversitesi	- Faaliyet yapan yurt sayısı - Eğitime katılan üniversite öğrencisi sayısı			

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
1.	Kumar bağımlılığını önleme konusunda farkındalık faaliyetleri ve eğitimlerin yapılması	1.10. KYK meslek elemanlarına (sosyal çalışmacı, psikolog) kumar bağımlılığı önleme konusunda eğitim verilmesi	- Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü - Yeşilay Cemiyeti	Farmatör eğitimi alan personel (sosyal çalışmacı, psikolog) sayısı			
		1.11. Danışmanlık merkezlerinde hizmet veren meslek elemanlarının kumar bağımlılığı önleme eğitimlerinin verilmesi	- İl Sağlık Müdürlüğü - Yeşilay Cemiyeti - Hatay Büyükşehir Belediyesi	Eğitimi alan personel (çocuk gelişimci psikolog, sosyal çalışmacı,) sayısı			

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
2.	Kumar oynama bozukluğu konusunda il genelinde bilimsel kapasitenin artırılması	2.1. İl genelinde tutum ve davranış araştırması	Yeşilay Cemiyeti - İl Sağlık Müdürlüğü - Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü - İl Emniyet Müdürlüğü - İl Jandarma Komutanlığı	Yapılan araştırma sayısı	Araştırma ön hazırlıklarının başlatılması	Araştırmanın uygulanması ve araştırma raporu yayımlanması	Araştırmanın uygulanması ve araştırma raporu yayımlanması
3.	Şans oyunlarının denetiminin güçlendirilmesi	3.1. Şans Oyunlarından 18 yaş ve altının uzak tutulması konusunda mevzuatın uygulanabilirliği için denetimlerin güçlendirilmesi	İl Emniyet Müdürlüğü İl Jandarma Komutanlığı - Hatay Büyükşehir Belediyesi - İlçe Belediyeleri - Gelir İdaresi Başkanlığı	Yapılan denetim sayısı	Denetimlerin sürdürülmesi	Denetimlerin sürdürülmesi	Denetimlerin sürdürülmesi

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
3.	Şans oyunlarının denetiminin güçlendirilmesi	3.2. Her türlü spor etkinliklerinde sponsorluk ve reklam içeriklerinin denetlenmesi	- İl Emniyet Müdürlüğü - İl Jandarma Komutanlığı - İ Müftülüğü - Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü	Mevzuatın uygulanması durumu	Denetimlerin sürdürülmesi	Denetimlerin sürdürülmesi	Denetimlerin sürdürülmesi
4.	Sağlıklı nesiller yetiştirmeye, kumar ve diğer kötü alışkanlıklardan çocuk ve gençleri uzak tutmaya yönelik aktivitelerin planlanması	4.1. Kumar ve oyun bağımlılıklarını önlemeye, boş zamanların yararlı aktivitelerle doldurulmasına yönelik olarak; sportif etkinlikler, halk oyunları, sanatsal ve kültürel faaliyetlerin yaygınlaştırılması gençlerin katılımlarının teşvik edilmesi	Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü - BMK üyesi tüm kurumlar	- Gerçekleştirilen faaliyet sayısı - Katılım sağlayan genç sayısı			

3.Danışma, Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması

Amaç: Danışmanlık hizmeti veren birimlerin sayısının ve etkinliğinin artırılması, tedavi ve rehabilitasyon hizmeti veren birimlerin sayısının ve etkinliğinin artırılması

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Bölümü Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
1.	Kurumların danışmanlık hizmetlerinin güçlendirilmesi	1.1. İnternet oyunu oynama bozukluğu ve kumar bağımlılığı konularında danışmanlık hizmetlerinin sayısının arttırılması	- İl Sağlık Müdürlüğü - Yeşilay Cemiyeti - Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	Danışmanlık hizmeti veren birimlerin sayısı			
		1.2. Patolojik kumar oynama davranışı ve internet oyun oynama bozukluğu açısından risk tespit edilen öğrencilerin danışmanlık hizmetlerine yönlendirilmesi	- İl Milli Eğitim Müdürlüğü - İl Sağlık Müdürlüğü - Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	Danışmanlık hizmetine yönlendirilen ve takibi yapılan öğrenci sayısı	Danışmanlık hizmetine yönlendirilen öğrencilerin %100'ünün danışmanlık hizmetlerine yönlendirilmesi ve takibin sürdürülmesi	Danışmanlık hizmetine yönlendirilen öğrencilerin %100'ünün danışmanlık hizmetlerine yönlendirilmesi ve takibin sürdürülmesi	Danışmanlık hizmetine yönlendirilen öğrencilerin %100'ünün danışmanlık hizmetlerine yönlendirilmesi ve takibin sürdürülmesi

No	İnisiyatif	Faaliyet	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluş	Süreç Göstergesi	Hedefler		
					2020	2021	2022-2023
2.	Tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin güçlendirilmesi	2.1. Psikiyatri polikliniği olan hastanelerde oyun oynama bozukluğu ve kumar oynama bozukluğuna yönelik tanı ve tedavi hizmetlerinin verilmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	Hizmet veren psikiyatri polikliniği sayısı	İldeki hastanelerin %20'si	İldeki hastanelerin %30'u	İldeki hastanelerin %50'si